

Begravningspastoral för Svenska kyrkan Sollentuna

Beslutad av Kyrkorådet 20100428

Att ta farväl av en anhörig är ofta svårt och tungt. Begravningsgudstjänsten är ett sätt att samlas och ge varandra stöd bland familj, släkt och vänner. Samtidigt överlämnas den avlidne i Guds händer. Det handlar om att tillsammans minnas den anhörige och försöka se hoppfullt på framtiden.

Denna pastoral är ett arbetsledningsinstrument, en lokal överenskommelse, som rör arbetet med och kring begravning inom Svenska kyrkan Sollentuna.

Kyrklig handling

Begravningsgudstjänst hålls över avlidne kyrkotillhörig. Rätten till kyrkliga handlingar gäller bara dem som tillhör Svenska kyrkan. Om särskilda skäl föreligger och dessa är förenliga med den avlidnes önskan om en kyrklig begravning trots att personen inte är tillhörig, fattar kyrkoherden beslut i frågan i enlighet med KO 42 kap,10 §.

Bokning

Bokning av begravningstid sker via begravningsexpeditionen.

Tid och plats

Begravningsgudstjänster hålls i församlingens kapell och kyrkor. Vid val av tidpunkt för begravningsgudstjänst tillmötesgår församlingen anhöriga så långt det är möjligt.

Tacksägelse

Tacksägelse till minne av den avlidne sker i söndagsgudstjänsten 10-14 dagar efter dödsfallet (gäller kyrkotillhöriga). Begravningsexpeditionen skickar inbjudan om detta till närmast anhörig.

Anhörigkontakt

Församlingens präster/diakoner finns till förfogande för förbön vid livets slutskede, sjukkommunion och utfärdsbön.

Prästen tar så snabbt som möjligt efter bokning av begravningsgudstjänst kontakt med anhörig/kontaktperson för att utforma gudstjänsten. Anhöriga och begravningsbyråer ska enkelt kunna komma i kontakt med präst och musiker. Det normala är att präst och anhörig/kontaktperson har ett personligt möte inför begravningsgudstjänsten.

Konflikt och medling

Det är nödvändigt att begravningsbyrån redan vid bokning informerar tjänstgörande präst om komplicerade omständigheter råder. Exempelvis kan gamla och nya familjebildningar kollidera i mötet med död och begravning.

Om de efterlevande inte kan enas om kremering ska ske, eller om gravsättningen, ska huvudmannen för begravningsverksamheten på den ort där den avlidne senast var folkbokförd på begäran medla mellan parterna.

Om parterna enas, ska huvudmannen fastställa deras överenskommelse. Om enighet inte kan uppnås, ska huvudmannen istället med eget yttrande hänskjuta tvisten till länsstyrelsen.

Begravningsgudstjänsten är offentlig. Ingen anhörig kan hindra någon att delta i begravningsgudstjänsten. Detta åligger prästen att tydliggöra och hantera. Här är god kommunikation med begravningsbyrån av stor vikt.

Samtalsgrupper

Samtalsgrupper för dem som förlorat någon anhörig ska startas regelbundet. Information om detta lämnas av prästen samt att det annonseras regelbundet i församlingstidningen Kyrkporten.

Gudstjänstens utformning

Församlingen följer ordningen för Begravningsgudstjänst i Svenska kyrkans handbok. Normalfallet är begravningsgudstjänst med kista. Urnakt hålles i undantagsfall, exempelvis vid dödsfall utomlands.

Val av musik till begravningsgudstjänsten

Planering av begravningsgudstjänsten sker i samråd mellan präst, anhöriga och musiker. Begravningsbyråerna i Sollentuna överlämnar ”Musik i begravningsgudstjänsten” – församlingens informationsmapp – till anhöriga. Begravningsbyråerna ska ge anhöriga möjlighet att kontakta musiker och därmed lämna dennes kontaktuppgifter till vederbörande.

Gudstjänstförberedelser på plats

Alla tjänstgörande ska vara på plats 30 min före begravningsgudstjänstens början för att det ska finnas gott om tid att tala med varandra.

Alla präster ska under gudstjänsten använda mikrofon, som testas i god tid innan gudstjänstens början.

Prästen har ansvar för att begravningsgudstjänsten hålls över rätt avliden. Kontrollen sker med hjälp av kistkortet.

Innan begravningen börjar bör prästen komma överens med begravningsbyråns representant om vem som inbjuder till och tar ansvar för minnesstund. Vanligtvis har begravningsbyrån ansvar för inbjudan och ledning av minnesstunden. Församlingen försöker att tillhandahålla lokal för minnesstund. Information om detta lämnas i samband med bokningen. Det normala är att präst har avsatt tid för att delta i minnesstunden.

Barns deltagande

Barns deltagande i begravningsgudstjänst bör uppmuntras, speciellt då det gäller nära anhörig. Barns deltagande ska i god tid förberedas, praktiskt och mentalt, i samråd mellan föräldrar och präst.

Ansvar under begravningsgudstjänsten

Tjänstgörande präst är under pågående begravningsgudstjänst övergripande ansvarig. Vaktmästare ska finnas tillgänglig under hela begravningsgudstjänsten för att ansvara för säkerheten i kapellet och sköta ljudanläggningen. Han/hon ska hålla sig uppdaterad om hur utrymning ur kapellet/kyrkan ska ske och var uppsamlingsplats är belägen.

Utsmyckningen av kistan och gudstjänstrummet, minnessaker

Utsmyckning vid kistan bör ske i samråd mellan präst, vaktmästare, begravningsentreprenör och anhöriga. Standar, flaggor och annan utsmyckning som är accepterad i offentliga miljöer, bör kunna rymmas inom ramen för en begravningsgudstjänst i Svenska kyrkans ordning.

Minnessaker i kista och urna är tillåtna. Dock ej sådant som kan betecknas som miljöfarligt eller som kan skada lokaler och utrustning eller de personer som handskas med kistan.

Visning i samband med begravningsgudstjänst

Visning kan ske i samband med begravningsgudstjänsten, dock ej efter att överlåtelsens moment ägt rum. I och med detta inträder gravfriden och kistan får inte längre öppnas.

Gravsättningsalternativ

I Sollentuna finns följande gravsättningsalternativ

1. Gravsättning av kista
2. Gravsättning av urna
 - Urngrav
 - Askgravplats på Silverdals griftegård (endast för folbokförda i Sollentuna)
 - Kolumbarium på Sollentuna kyrkogård (endast för folbokförda i Sollentuna)
3. Nedgrävning av aska i minneslund
4. Utströende av aska i minneslund (endast på Silverdals griftegård). Kan medges om den avlidne särskilt önskat detta, efter skriftlig ansökan till Tekniska nämnden.

Alla kan beredas gravplats på Sollentunas kyrkogårdar, men särskilt avtal för muslimska begravningsplatser finns med Solna Råsunda församling.

Avsked i kapell/kyrka vid jordbegravning

Processionsbärning ingår alltid då gudstjänsten avslutas ute på kyrkogården. Vid tveksamhet inför eller önskan om att inte bära/följa till graven krävs tidig kontakt mellan begravningsbyrå och präst. Släktingar och vänner till den avlidna bör uppmuntras att själva bära. I de fall då begravningsgudstjänsten avslutas i kapell/kyrka och gravsättning sker utan processionsbärning, följer prästen med till graven och lyser frid.

Gravsättning av urna

Anhöriga ska informeras om möjligheten att präst kan medverka vid gravsättning av urna som ett naturligt led i uppföljningen av begravningsgudstjänsten och av omsorg om de anhöriga. Anhöriga bör uppmuntras att själva ta ansvar och medverka vid gravsättningen.

Alla helgons dag

Alla helgons dag är det "Öppet hus" på kyrkogårdarna. Alla tillhöriga Svenska kyrkan Sollentuna som avlidit sedan förra Alla helgons dag finns då antecknade på en lista som är tillgänglig för besökarna.

Miljöhänsyn och miljöcertifiering

Vi arbetar för en hållbar utveckling och miljö, med ett krematorium som har senaste teknik inom rökgasrening.

Kistor och urnor skall vara tillverkade av dokumenterat miljövänligt material och förgängliga i sin form.

Utbildningsplan

Anställda inom församlingsverksamheten som arbetar med begravning skall erbjudas utbildning inom begravningslagstiftningen. Anställda inom begravningsverksamheten skall kunna erbjudas utbildning om att "Möta sorg och sörjande".

Samverkan och kommunikation

Samtal bör föras mellan alla som berörs av begravningsprocessen, yrkesspecifikt över distriktsgränserna. Präster, musiker, diakoner och kyrkogårdspersonal får utrymme att tala med varandra för ökad ömsesidig förståelse och samsyn kring hur vi i Svenska kyrkan Sollentuna vill arbeta praktiskt och teologiskt med begravning.

Det är av största vikt att samtalen med begravningsbyråerna fortsätter, gärna organiserat med jämna intervaller.

Uppföljning

Begravningspastoralen ska en gång om året, inför ett årligt samtal med begravningsbyråerna i Sollentuna, ses över och eventuellt revideras av kyrkoherden, kyrkogårdschefen och informationschefen.

Per Setterhall
Vik kyrkoherde

Tommy Mikaelson
Kyrkogårdschef

Irène Bond
Informationschef